

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 438/2021-38

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditsša (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou VIA LEGE, s. r. o., Veterná 1093, Pata, IČO 36 866 415, konajúcou prostredníctvom advokátky JUDr. Moniky Čambálikovej, proti uzneseniu Okresného súdu Galanta č. k. 17 C 692/2015-292 z 12. novembra 2020 za účasti zúčastnenej osoby [REDAKOVANÉ], takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Okresného súdu Galanta č. k. 17 C 692/2015-292 z 12. novembra 2020 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Uznesenie Okresného súdu Galanta č. k. 17 C 692/2015-292 z 12. novembra 2020 **z r u š u j e a v e c v r a c i a** Okresnému súdu Galanta na ďalšie konanie.
3. Okresný súd Galanta **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **680,74 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. novembra 2020 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva na ochranu svojho vlastníckeho práva podľa čl. 20 ústavy uznesením Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) č. k. 17 C 692/2015-292 z 12. novembra 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľ žiada napadnuté uznesenie okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 438/2021-21 zo 7. septembra 2021 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

2. Z ústavnej sťažnosti a priložených príloh vyplynul nasledujúci stav veci:

Sťažovateľ sa ako žalobca na okresnom súde domáhal proti žalovanej určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vrátenia daru a nahradenia vyhlásenia vôle žalovanej. Sťažovateľ vo veci nemal úspech a bol zaviazaný na náhradu trov konania v prospech žalovanej v rozsahu 100 %. Okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka č. k. 17 C 692/2015-277 z 26. augusta 2020 (ďalej len „uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom“) žalovanej výšku náhrady trov prvostupňového, odvolacieho a dovolacieho konania neurčil, keďže úspešná žalovaná výšku náhrady trov konania nevyčíslila.

3. Proti uzneseniu okresného súdu vydanému vyšším súdnym úradníkom podala žalovaná sťažnosť, ktorej obsahom bolo spochybnenie právneho názoru, že ak úspešná procesná strana sama nevyčíslila výšku náhrady trov konania, súd ju neurčuje. K podanej sťažnosti sa vyjadril aj sťažovateľ prostredníctvom právneho zástupcu, ktorý vyjadril súhlas s neurčením výšky náhrady trov konania.

4. Napadnutým uznesením okresný súd zmenil uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom tak, že sťažovateľ bol zaviazaný zaplatiť žalovanej náhradu trov konania vo výške 2 614,80 eur do troch dní od právoplatnosti uznesenia. Z dôvodu, že žalovaná nevyčíslila výšku vynaložených trov konania, okresný súd pristúpil k výpočtu na podklade súdneho spisu. Pri rozhodovaní zohľadňoval § 10 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), ďalej aj § 11 ods. 1 písm. a) a § 13 ods. 3 vyhlášky. V časti konania, kde sa sťažovateľ domáhal určenia vlastníckeho práva, považoval za tarifnú hodnotu cenu nehnuteľnosti, v časti vrátenia daru a nahradenia vyhlásenia vôle išlo podľa jeho názoru o neoceniteľný predmet konania, teda tarifná odmena za jeden úkon právnej služby bola 1/13 výpočtového základu. Z dôvodu spojenia viacerých vecí aplikoval aj § 13 ods. 3 vyhlášky a zvýšil o dve tretiny základnú sadzbu tarifnej odmeny, pričom predmetné zvýšenie o 2/3 bolo vypočítané z jednej trinástiny výpočtového základu.

5. Toto uznesenie bolo doručené sťažovateľovi 23. novembra 2020 a žalovanej 30. novembra 2020, keď nadobudlo právoplatnosť.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti napadnutému uzneseniu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) okresný súd pri určovaní výšky trov konania nepostupoval správne, pričom sa dopustil chyby jednak v procesnom postupe, ako aj pri samotnom výpočte náhrady trov konania, ktorý nie je v súlade s vyhláškou;

b) tvrdený nesprávny procesný postup vo veci spočíva v tom, že sudca rozhodujúci o sťažnosti žalovanej nemal sám určiť výšku náhrady trov konania, ale vec mal vrátiť vyššiemu súdnemu úradníkovi na vyčíslenie výšky trov konania. Nové rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka mohlo byť opätovne napadnuté sťažnosťou z dôvodu kontroly správnosti vyčíslenia náhrady trov konania,

preto „postupom súdu v danej veci bola paradoxne povinná strana (sťažovateľ) zbavená možnosti brániť sa proti jej nezákonne uloženej povinnosti a znemožnilo sa jej tak uplatniť svoje práva ako aj sa jej znemožnil prístup k spravodlivosti...“;

c) napadnuté uznesenie vydané sudcom vychádza z tarifnej hodnoty nehnuteľnosti v zmysle § 10 ods. 2 vyhlášky. Sťažovateľ poukazuje na § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky, v zmysle ktorého základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu, ak klientom je fyzická osoba a predmet konania sa týka nehnuteľnosti, ktorá je určená na bývanie alebo slúži jej na bývanie; to neplatí vo veciach vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov alebo zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva. Toto ustanovenie sa malo aplikovať aj v jeho prípade, keďže konanie vo veci samej sa viedlo o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti určenej na bývanie, účastníkmi konania boli fyzické osoby, preto mal súd v zmysle § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky aplikovať základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vo výške 1/13 výpočtového základu: „Súd vydal nezákonné Uznesenie, ktoré nemá oporu v právnych predpisoch SR a ktoré zásadne poškodzuje žalobcu/sťažovateľa, lebo mu ukladá zaplatiť trovy niekoľkonásobne vyššie, ako sú trovy zákonné.“

7. Z nezákonnosti napadnutého uznesenia sťažovateľ vyvodzuje, že boli porušené jeho základné práva uvedené v bode 1 odôvodnenia tohto nálezu.

III.

Vyjadrenie okresného súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

8. Okresný súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že predmetná vec nedosahuje ústavnoprávnu relevanciu, a preto by sa ňou ústavný súd nemal zaoberať. Ďalej poukázal na to, že vo veci samej išlo o určenie vlastníckeho práva, čo je právo, ktoré je peniazmi ocniteľné, preto základ pre výpočet tarifnej odmeny tvorí tarifná hodnota rovnajúca sa výške hodnoty uplatňovaného vlastníckeho práva. Na podporu svojho názoru poukázal na rozhodovaciu činnosť ústavného súdu (I. ÚS 56/2017, I. ÚS 119/2012) a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (3 Cdo 58/2012). Zotrval na právnom názore vyjadrenom v napadnutom uznesení okresného súdu.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

9. Zúčastnená osoba, ktorou je žalovaná [REDAKOVANÉ], nevyužila svoje právo vyjadriť sa k podanej ústavnej sťažnosti.

III.3. Replika sťažovateľa:

10. Sťažovateľ vo svojej replike uviedol:

a) predmet konania je aj podľa jeho názoru peniazmi ocniteľný, avšak v prejednávanej veci ide o posúdenie konkurencie aplikácie § 10 s § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky, pričom § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky je zákonnou výnimkou z aplikácie § 10 vyhlášky,

b) dôvodom prijatia tejto výnimky bolo sprístupniť súdnu ochranu práva na bývanie aj sociálne slabším skupinám obyvateľstva, keďže sa dotýka prípadov, ak predmetom sporu je nehnuteľnosť

určená na bývanie a spor je vedený medzi fyzickými osobami, pričom v tejto veci jedna zo strán konania mala v sporných nehnuteľnostiach nahlásený aj trvalý pobyt,

c) sťažovateľ je osobou ekonomicky slabšou, pretože bol prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, je invalidom, nemá žiaden majetok, má len limitované možnosti zárobku a vedie so žalovanou niekoľko súdnych sporov, preto z jeho pohľadu napadnuté uznesenie okresného súdu zasahuje do jeho základných práv podstatným spôsobom, aj keď sa môže javiť, že ide o banálnu vec,

d) sťažovateľ opakovane žiada aj o odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia, keďže mu bola okresným súdom doručená doložka právoplatnosti a je možné v blízkej dobe očakávať nútený výkon tohto rozhodnutia, čím nebude ochrana práv sťažovateľa už efektívnou. Alternatívne navrhuje vyhovieť jeho ústavnej sťažnosti bez zbytočného odkladu.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

11. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a so stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu okresného súdu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, a preto pristúpil k posúdeniu veci samej.

12. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie je založená na tvrdení o nezákonnosti napadnutého uznesenia, ktoré pri výpočte výšky náhrady trov konania nezohľadňuje platnú právnu úpravu, ako aj na nesprávnom procesnom postupe okresného súdu, ktorým malo dôjsť k odňatiu práva sťažovateľa konať pred súdom.

13. Sťažovateľ namieta aj porušenie základného práva na ochranu svojho vlastníckeho práva podľa čl. 20 ústavy, pričom z obsahu ústavnej sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľ namieta porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, do ktorého malo byť zasiahnuté vydaním napadnutého uznesenia okresného súdu, ktoré nebolo zákonné, a tým došlo k uloženiu povinnosti sťažovateľovi uhradiť trovy konania vo výške, ktorá nezodpovedá zákonnému spôsobu určenia výšky náhrady trov konania.

IV.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie napadnutým uznesením okresného súdu:

14. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02).

15. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci. Všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu.

16. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (I. ÚS 198/07, II. ÚS 272/08).

17. Z judikatúry ústavného súdu je tiež zrejmé, že rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou občianskeho súdneho konania (I. ÚS 119/2012, I. ÚS 629/2016, I. ÚS 233/2017). V rámci tohto rozhodovania však v zásade ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť (IV. ÚS 248/08, III. ÚS 48/2013, II. ÚS 364/2014).

18. Ústavný súd vo vzťahu k rozhodovaniu o trovách konania ďalej judikoval, že k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže dôjsť postupom všeobecného súdu, ktorý je založený na celkom zjavne nesprávnej interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení zákona upravujúcich náhradu trov konania, v ktorom sú obsiahnuté črty svojvôle, a taktiež v prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k výrokom o náhrade trov konania celkom nedostatočné, t. j. nepreskúmateľné (IV. ÚS 348/2011, IV. ÚS 341/2012, II. ÚS 837/2015).

19. Skutočnosť, že ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba výnimočne, však neznamená, že takýmito rozhodnutiami by nemohlo dôjsť k porušeniu práv sťažovateľov, ktorí sa v tejto súvislosti na ústavný súd obrátia. Ústavný súd už v minulosti rozhodol o porušení práv sťažovateľov rozhodnutiami všeobecných súdov o trovách konania, a to napríklad v prípadoch nerešpektovania príslušných ustanovení zákona, resp. vyhlášky (II. ÚS 82/09, I. ÚS 119/2012, II. ÚS 536/2018, IV. ÚS 431/2018), ako aj v prípade nedostatočného odôvodnenia právnych záverov všeobecného súdu (I. ÚS 423/2010).

20. Sťažovateľ namieta jednak nesprávnosť procesného postupu, ako aj nesprávnu aplikáciu príslušného ustanovenia vyhlášky.

21. V procesnom postupe okresného súdu, ktorý po podaní sťažnosti proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom sám vo veci rozhodol, nemožno vidieť nesprávnosť. V zmysle § 250 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) má súd prvej inštancie možnosť buď uznesenie sám zmeniť, alebo zrušiť a vrátiť vyššiemu súdnemu úradníkovi na ďalšie konanie a rozhodovanie. Okresný súd zmenou uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom neprekročil uvedený zákonný procesný rámec rozhodovania o sťažnosti, preto táto námietka sťažovateľa nie je dôvodná.

22. Dôvodnosť ústavnej sťažnosti spočíva v tom, že okresný súd opomenul zohľadniť osobitné ustanovenie § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky, ktoré je aplikovateľné na prejednávajúcu vec.

23. V zmysle § 10 ods. 2 vyhlášky ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky, hodnota záväzku a hodnota veci, o ktorej vlastníctvo sa vedie spor alebo ktorej vydanie je predmetom súdneho sporu.

24. Podľa § 11 ods. 1 vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu, ak

a) nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami,

b) klientom je spotrebiteľ a ide o zastupovanie v spore zo spotrebiteľskej zmluvy, alebo

c) klientom je fyzická osoba a predmet konania sa týka nehnuteľnosti, ktorá je určená na bývanie alebo slúži jej na bývanie; to neplatí vo veciach vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov alebo zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva.

25. Z citovanej právnej úpravy vyplýva, že § 10 ods. 2 vyhlášky je všeobecným (generálnym) pravidlom určovania výšky tarifnej hodnoty úkonu právnej služby advokáta. Jeho aplikácia je však obmedzená existenciou výnimiek explicitne ustanovených v texte vyhlášky, o čom svedčí dikcia tohto ustanovenia „ak nie je ustanovené inak“. Tieto výnimky sú vo vyhláške výslovne upravené aj pre prípady, ak je inak predmet konania oceneľný v peniazoch. Ide o výnimky podľa § 11 ods. 1 písm. b) a c) vyhlášky, keď sa namiesto relatívnej hodnoty veci alebo práva aplikuje základná sadzba tarifnej odmeny vo výške 1/13 výpočtového základu. To nastáva v prípadoch, keď klientom je spotrebiteľ v spore zo spotrebiteľskej zmluvy [§ 11 ods. 1 písm. b) vyhlášky], alebo v situáciách, keď je predmetom sporu nehnuteľnosť určená na bývanie a klientom advokáta je fyzická osoba s výnimkou sporov o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov alebo zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva [§ 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky].

26. V zmysle uvedeného tak korektný postup okresného súdu pri rozhodovaní o výške trov konania spočíva v prvom rade v (i) ustálení, či ide o konanie, ktorého predmet možno oceniť peniazmi, alebo ide o peniazmi neoceneľnú vec alebo právo, resp. ich hodnotu možno určiť len s nepomernými ťažkosťami. Následne ak súd dospeje k záveru o peniazmi oceneľnom predmete sporu, (ii) preskúma možnosti aplikácie § 11 ods. 1 písm. b), ako aj písm. c) vyhlášky, pričom pri aplikácii § 11 ods. 1 písm. b) je potrebné zohľadniť aj ods. 2 tohto ustanovenia. Naplnením predpokladov aplikácie § 11 ods. 1 vyhlášky je vylúčený postup podľa § 10 ods. 2 vyhlášky (III. ÚS 48/2013).

27. Možno prisvedčiť názoru okresného súdu, že konanie o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti je v zásade konaním, ktorého predmet možno peniazmi oceniť. Okresný súd však pri rozhodovaní napadnutým uznesením nezohľadnil ďalšie ustanovenia vyhlášky priamo vylučujúce aplikáciu § 10 ods. 2 vyhlášky popri splnení podmienky oceneľnosti predmetu konania, a to konkrétne možnosť aplikácie § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky. Pri posudzovaní možnosti jej aplikácie bolo povinnosťou súdu posúdiť splnenie taxatívne stanovených podmienok nachádzajúcich sa v hypotéze predmetného ustanovenia, a to (i) posúdenie povahy subjektov a (ii) posúdenie účelu nehnuteľnosti, ktorá je predmetom sporu o určenie vlastníckeho práva.

28. Z hľadiska povahy subjektov dikcia vyhlášky obsahuje slovné spojenie „klientom je fyzická osoba“. Keďže v prejednávanej veci prebiehal spor medzi fyzickými osobami, o splnení tejto podmienky nemožno mať pochyb.

29. Z hľadiska predmetu sporu musí ísť o nehnuteľnosť určenú na bývanie, a to buď všeobecne v zmysle stavebných predpisov, alebo ak nejde o nehnuteľnosť určenú na bývanie v zmysle príslušných stavebných predpisov, postačuje, ak ju fakticky na bývanie využíva dotknutá fyzická osoba – klient, čo vyplýva zo slovného spojenia „slúži jej na bývanie“ [porov.: „Rovnako základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vo výške jednej trinástiny výpočtového základu je daná v prípade, ak ide o vec, kde klientom je fyzická osoba a predmet konania sa týka nehnuteľnosti, ktorá je podľa stavebných predpisov určená na bývanie (§ 43b stavebného zákona) alebo fakticky slúži na jej bývanie.“ (FIAČAN, I., KEREČMAN, P., HELLENBART, V., SEDLAČKO, F. a kol. *Vyhláška o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (advokátska tarifa)*. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2015, s. 80.)].

30. Možnosť posúdenia oboch uvedených podmienok vyplynula už z podanej žaloby, ako aj z listu vlastníctva, ktorý bol k žalobe priložený. Žalobcom bol sťažovateľ a žalovanou jeho už bývalá manželka ako výlučná vlastníčka sporných nehnuteľností, rodinného domu, pozemku, na ktorom rodinný dom stál, a záhrady prislúchajúcej k rodinnému domu, ktoré užívala žalovaná v čase podania žaloby na bývanie a v ktorých mal aj sťažovateľ podľa svojich tvrdení zriadené zmluvné právo na trvalé, bezplatné, ničím neobmedzené bývanie a doživotné užívanie.

31. Ústavný súd zastáva názor, že posúdenie povahy nehnuteľností z hľadiska ich účelu, ktorým má byť zabezpečovanie obydlia, nemá byť formalistické, ale má vychádzať z okolností prípadu a zohľadňovať účel tohto ustanovenia, ktorým je poskytnutie dostupnej súdnej ochrany základnému ľudskému právu na ochranu obydlia (porov. III. ÚS 277/2017).

32. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že napadnuté uznesenie okresného súdu bez náležitého vysvetlenia nevychádza z relevantného ustanovenia príslušného právneho predpisu vzťahujúceho sa na rozhodovanie o výške náhrady trov konania, resp. ho žiadnym spôsobom bez ďalšieho nezohľadňuje, čím porušuje základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie, ktorého súčasťou je aj rozhodovanie všeobecného súdu podľa príslušnej právnej normy (výrok 1).

IV.2. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok napadnutým uznesením okresného súdu:

33. Slovné spojenie „právo na ochranu“, ktoré je použité v ústavnom zakotvení základného práva vlastníť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy), implikuje v sebe podľa stabilnej rozhodovacej praxe ústavného súdu aj potrebu minimálnych garancií procesnej povahy, ktoré sú ustanovené priamo v čl. 20 ods. 1 ústavy a ktorých nedodržanie môže mať za následok jeho porušenie popri porušení práva na súdnu a inú ochranu podľa čl. 46 a nasledujúcich ústavy (I. ÚS 23/01, III. ÚS 328/05, III. ÚS 260/07, PL. ÚS 6/2016, I. ÚS 395/2016, III. ÚS 109/2020).

34. Napadnuté uznesenie okresného súdu sa bezprostredne dotýka povinnosti sťažovateľa nahradiť trovy konania úspešnej strane konania v konkrétnej výške, čo nepochybne zasahuje do jeho majetkovej sféry. Keďže spôsob určenia výšky náhrady trov konania neodzrkadľoval garancie

v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, bolo potrebné vysloviť aj porušenie základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu (výrok 1).

35. Ústavný súd v súvislosti s návrhom sťažovateľa na zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci okresnému súdu dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby tomuto návrhu vyhovel (výrok 2). Okresný súd je v ďalšom konaní vo veci podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze.

V.

Trovy konania

36. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 680,74 eur.

37. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky (§ 11 ods. 3 vyhlášky). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2020 je v sume 177 eur a hodnota režijného paušálu je sume 10,62 eur, základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 je v sume 181,17 eur a hodnota režijného paušálu je v sume 10,87 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2020 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu) a jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 (vyjadrenie k stanovisku okresného súdu). Právny zástupca je subjektom registrovaným pre daň z pridanej hodnoty, preto bola výsledná suma zvýšená o príslušnú sadzbu dane z pridanej hodnoty.

38. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (výrok 3).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2021

Libor DUEA
predseda senátu